

“HOŞGÖRÜ” DEĞERİ

Düşünce, ırk, din, millet bakımından kimseyi birbirinden ayırmayan, herkese karşı anlayışı benimsemiş olma halidir. Ayrıca özgürlüğü savunan, adil bir tutumdur.

“Hoşgörü” Değerini Yansıtan İfadeler

- Hoşgörü, farklı fikirlere saygıdır.
- Hoşgörü, çeşitlilik içindeki uyumdur.
- Hoşgörü, insandaki iyi olanı görebilmektir.
- Hoşgörü, farklılığa açık olmaktır.
- Hoşgörü karşılıklı anlayış ve saygıdır.
- Hoşgörü, sevgiyle beslenir.
- Hoşgörü huzurlu olmak ve diğerlerine de huzur verebilmektir.
- Hoşgörü, önyargısız bakabilmektir.
- Hoşgörü, diğerlerine hata yapma imkânı tanımaktır.
- Hoşgörü, ilişkiler arasında denge kurma çabasıdır.
- Hoşgörü, birbirini doğru anlama çabasıdır.
- Hoşgörü yargısız ve yorumsuz kalmaktır.

Birleşmiş Milletler 1995 Hoşgörü Yılı Bildirgesi

- Hoşgörü, çeşitlilik içindeki uyumdur. İnsan olmanın yollarını kabul etmek ve saygı göstermektir.
- Barışı olanaklı kılan hoşgörüdür.
- Hoşgörü, kabullenme ve göz yumma demek değildir. Hoşgörü hepsinin üzerinde, başkalarının evrensel insan haklarının ve temel özgürlüklerinin tanınması gibi etken bir tavidir.
- Hoşgörü görünüşü, durumu, konuşması, davranışı ve değerleri doğal olarak farklı olan insanların, barış içinde ve oldukları gibi yaşama hakkına sahip oldukları gerçeğini kabul etmek demektir.

Hoşgörünün karşıtı katı olmaktır. Katılığın arkasında ise benmerkezcilik yatar. Benmerkezcilik kendi bildiğinin en doğru olduğuna inanan ve savunan kişilerin özelliğidir. Bu insanlarda düşünce katılığı söz konusudur. Düşünceler esnek

HOŞGÖRÜ

olmadığı için kişi karşı tarafı değil, kendi istek ve beklentilerini ön planda tutar. Bu durum kişiyi mantıklı düşünme yerine otoriter uygulamalara yöneltir, baskıyla çözüm bulmaya çalışır. Önyargılar mantıklı düşünmeyi engeller. Önyargıları yok etmek için hoşgörü değerine ihtiyaç vardır.

Kendini ve karşıdaki kişiyi anlamaya çalışan karşılıklı ilişkiye ve bu ilişkiyi sağlıklı bir şekilde yürütmeye dayalı anlayış hoşgörüdür. İnsanların çevreyle ve kendileriyle olan ilişkilerinde hoşgörülü davranmaları onları mutluluğa ve başarıya ulaştırır.

Hoşgörü empati, adalet, demokrasi, etkili iletişim, birlik, sevgi, saygı, duyarlılık, barış, gibi değerlerle iç içedir.

HOŞGÖRÜ DEĞERİ İÇİN ALINABİLECEK KAZANIMLAR

BİLİŞSEL GELİŞİM

KAZANIMLAR

GÖSTERGELER

Kazanım 1:Nesne/durum/olaya dikkatini verir.

G1:Dikkat edilmesi gereken nesne/durum/olaya odaklanır.

G2:Dikkatini çeken nesne/durum/olaya yönelik sorular sorar.

G3:Dikkatini çeken nesne/durum/olayı ayrıntılarıyla açıklar.

Kazanım2:Nesne/durum/olaya ilgili tahminde bulunur.

G1:Nesne/durum/olayın ipuçlarını söyler.

G2:İpuçlarını birleştirerek tahminini söyler.

G3:Gerçek durumu inceler.

G4:Tahmini ile gerçek durumu karşılaştırır.

Kazanım 3: Algıladıklarını hatırlar.

G1:Nesne/durum/olayı bir süre sonra yeniden söyler.

G2:Hatırladıklarını yeni durumlarda kullanır.

Kazanım 17: Neden-sonuç ilişkisi kurar.

G1 Bir olayın olası nedenlerini söyler.

G2 Bir olayın olası sonuçlarını söyler.

Kazanım 19:Problem durumlarına çözüm üretir.

G1 Problemi söyler

G2 Probleme çeşitli çözüm yolları önerir.

G3 Çözüm yollarından birini seçer.

G4 Seçtiği çözüm yolunun gerekçesini söyler

G5 Seçtiği çözüm yolunu dener.

G6 Çözüme ulaşamadığı zaman yeni bir çözüm yolu seçer.

G7 Probleme yaratıcı çözüm yolları önerir

DİL GELİŞİMİ

Kazanım2:Sesini uygun kullanır.

G1 Konuşurken/şarkı söylerken nefesini doğru kullanır.

G2 Konuşurken/şarkı söylerken sesinin tonunu ayarlar.

G3 Konuşurken/şarkı söylerken sesinin hızını ayarlar.

G4 Konuşurken/şarkı söylerken sesinin şiddetini ayarlar.

Kazanım 5:Dili iletişim amacıyla kullanır

G7 Konuşmalarında nezaket sözcükleri kullanır.

G8 Sohbeta katılır.

G9 Konuşmak için sırasını bekler.

G10 Duygu, düşünce ve hayallerini söyler.

Kazanım7:Dinledikleri/izlediklerinin anlamını kavrar.

G1 Sözel yönergeleri yerine getirir.

G2 Dinledikleri/izlediklerini açıklar.

G3 Dinledikleri/izledikleri hakkında yorum yapar.

Kazanım8:Dinledikleri/izlediklerini çeşitli yollarla ifade eder

G1 Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar.

G2 Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara cevap verir.

G3 Dinledikleri/izlediklerini başkalarına anlatır.

G4 Dinledikleri/izlediklerini resim yoluyla sergiler.

G5 Dinledikleri/izlediklerini müzik yoluyla sergiler.

G6 Dinledikleri/izlediklerini drama yoluyla sergiler.

G7 Dinledikleri/izlediklerini şiir yoluyla sergiler.

G8 Dinledikleri/izlediklerini öykü yoluyla sergiler.

Kazanım10:Görsel materyalleri okur.

G1 Görsel materyalleri inceler.

G2 Görsel materyalleri açıklar.

G3 Görsel materyallerle ilgili sorular sorar.

G4 Görsel materyallerle ilgili sorulara cevap verir.

G5 Görsel materyalleri kullanarak olay, öykü gibi kompozisyonlar oluşturur.

MOTOR GELİŞİM

Kazanım 1: Yer değiştirme hareketleri yapar.

G1 Isınma ve soğuma hareketlerini bir rehber eşliğinde yapar.

G2 Yönergeler doğrultusunda yürür.

G3 Yönergeler doğrultusunda koşar.

G4 Belli bir yükseklikten atlar.

G5 Belli bir yüksekliğe zıplar.

Kazanım2: Denge hareketleri yapar

G1 Ağırlığını bir noktadan diğerine aktarır.

G2 Atlama ile ilgili denge hareketlerini yapar.

G3 Konma ile ilgili denge hareketlerini yapar.

G4 Başlama ile ilgili denge hareketlerini yapar.

G5 Durma ile ilgili denge hareketlerini yapar.

G6 Tek ayak üzerinde durur.

G7 Tek ayak üzerinde sıçrar.

G8 Bireysel ve eşli olarak denge hareketleri yapar.

G9 Çizgi üzerinde yönergeler doğrultusunda yürür.

G10 Denge tahtası üzerinde yönergeler doğrultusunda yürür.

Kazanım4: Küçük kas kullanımını gerektiren hareketleri yapar.

G1 Nesnelere toplar.

G2 Nesnelere kaptan kaba boşaltır.

G3 Nesneleri üst üste dizer.

G4 Nesneleri yan yana dizer.

G5 Nesneleri iç içe dizer.

G6 Nesneleri takar.

G7 Nesneleri çıkarır.

G8 Nesneleri ipe vb. dizer.

G9 Nesneleri değişik malzemelerle bağlar.

G10 Nesneleri yeni şekiller oluşturacak biçimde bir araya getirir.

G11 Malzemeleri keser.

G12 Malzemeleri yapıştırır.

G13 Malzemeleri değişik şekillerde katlar.

G14 Değişik malzemeler kullanarak resim yapar.

Kazanım5:Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder.

G1 Bedenini kullanarak ritim çalışması yapar.

G2 Nesneleri kullanarak ritim çalışması yapar.

G3 Vurmalı çalgıları kullanarak ritim çalışması yapar.

G4 Basit dans adımlarını yapar.

G5 Müzik ve ritim eşliğinde dans eder.

G6 Müzik ve ritim eşliğinde çeşitli hareketleri ardı ardına yapar.

SOSYAL DUYGUSAL GELİŞİM

Kazanım 1:Kendisine ait özellikleri tanıtır.

G1 Adını/soyadını söyler.

G2 Yaşını söyler.

G3 Fiziksel özelliklerini söyler

Kazanım 3: Kendini yaratıcı yollarla ifade eder.

G1 Duygu, düşünce ve hayallerini özgün yollarla ifade eder.

G2 Nesneleri alışılmadık dışında kullanır.

G3 Özgün özellikler taşıyan ürünler oluşturur.

Kazanım 4: Bir olay ya da durumla ilgili olarak başkalarının duygularını açıklar.

G1 Başkalarının duygularını söyler.

G2 Başkalarının duygularının nedenlerini söyler.

G3 Başkalarının duygularının sonuçlarını söyler.

Kazanım 5: Bir olay ya da durumla ilgili olumsuz duygularını uygun yollarla gösterir.

G1 Olumsuz duygularını olumlu sözel ifadeler kullanarak açıklar.

G2 Olumsuz duygularını olumlu davranışlarla gösterir.

Kazanım 8: Farklılıklara saygı gösterir.

G1 Kendisinin farklı özellikleri olduğunu söyler.

G2 İnsanların farklı özellikleri olduğunu söyler.

G3 Etkinliklerde farklı özellikteki çocuklarla birlikte yer alır.

Kazanım 9: Farklı kültürel özellikleri açıklar.

G1 Kendi ülkesinin kültürüne ait özellikleri söyler.

G2 Kendi ülkesinin kültürü ile diğer kültürlerin benzer ve farklı özelliklerini söyler.

G3 Farklı ülkelerin kendine özgü kültürel özellikleri olduğunu söyler.

Kazanım 10: Sorumluluklarını yerine getirir.

G1 Sorumluluk almaya istekli olduğunu gösterir.

G2 Üstlendiği sorumluluğu yerine getirir.

G3 Sorumluluklar yerine getirilmediğinde olası sonuçları söyler.

Kazanım 14: Sanat eserlerinin değerini fark eder.

G1 Sanat eserlerinde gördüklerini ve işittiklerini söyler.

	G2 Sanat eserleri ile ilgili duygularını açıklar.
	G3 Sanat eserlerinin korunmasına özen gösterir.
Kazanım15:Kendine güvenir.	G1 Kendine ait beğendiği ve beğenmediği özelliklerini söyler.
	G2 Grup önünde kendini ifade eder.
	G3 Gerektiği durumlarda farklı görüşlerini söyler.
	G4 Gerektiğinde liderliği üstlenir.
Kazanım 17:Başkalarıyla sorunlarını çözer.	G1 Başkaları ile sorunlarını onlarla konuşarak çözer.
	G2 Arkadaşlarıyla sorunlarını çözemediği zamanlarda yetişkinlerden yardım ister.
	G3 Gerekli zamanlarda uzlaşmacı davranır.
Kazanım18:Çevresini gözlemler.	G1:Çevresinde gördüğü olumlu-olumsuz davranışları gözlemler.
	G2:Çevresinde gördüğü olumlu-olumsuz davranışlar hakkında duygu ve düşüncelerini söyler.
	G3:Çevresinde gördüğü olumlu davranışları model alarak uygular.

ETKİNLİKLER

Öğrenciler, tüm değerleri yetişkinleri model alarak yaşantı içinde öğrenir. Öğrenciler için en önemli ve en güzel örneğin “kendimiz” olacağı bilinciyle onlara doğru model olmak öğretmenler tarafından çok önemsenmelidir. Öğrenciler üzerinde sözel dilden çok davranışlarımız etki yaratacaktır.

Öğretmen, değerler eğitimi programını uygularken

- Olumlu bir sınıf ortamı oluşturduğunda,
- Öğrencileri bir birey olarak kabul edip tanıdığına
- Doğru rehber olduğunda,
- Öğrencilere seçme hakkı tanıdığına,
- Öğrencilerin aktif katılımını sağladığına ve
- Öğrencilerle etkili iletişim kurabildiğinde değerler öğrencilere daha verimli aktarılacaktır.

Öğretmen, değerleri etkinliklerle desteklemenin yanında, değerleri günlük yaşantıya yansıtılabildiğinde etkin bir öğrenme kendiliğinden oluşacaktır.

ETKİNLİK 1: “Hoşgörü değerini öğreniyorum.”

Öğretmen öğrencilere “Hayat Bayram Olsa” şarkısını dinletir, şarkının sözlerine dikkat çeker. “Hoşgörü” değeri üzerine sohbet edilir.

Öğrencilere, “Hoşgörülü olmak ne demek?, Daha önce bu sözcüğü duydunuz mu?”, diye sorulur, öğrencilerin yanıtları dinlenir.

Öğretmen, “Hoşgörü ailemize, arkadaşlarımıza, tüm insanlara karşı anlayışlı olmaktır. İnsanları oldukları gibi kabul etmektir. Bazen hepimiz hata yapabiliriz ve düzeltmek için elimizden geleni yaparız. Bu durumlarda bize anlayış gösterilmesini bekleriz. Bazen bize karşı hoşgörülü olunmasını isteriz bazen de biz hoşgörülü davranırız.”, diyerek açıklamalarda bulunur. Örnek durumlar ve öğrencilerin yaşadıkları hikâyeler paylaşılır.

- Tüm öğrencilerin birbirine karşı hoşgörülü olduğu bir sınıf nasıl olurdu?
- Herkesin birbirine karşı hoşgörülü olduğu bir dünya nasıl olurdu?

gibi sorular sorularak öğrenci yanıtları birlikte değerlendirilir.

Öğretmen, drama etkinlikleri ile öğrencilerin hoşgörü değerini anlamlandırmalarını sağlar. Gün içinde yapılan tüm etkinliklerde hoşgörü değerine vurgu yapılır ve sınıftaki yaşantılar öğrenme fırsatı olarak değerlendirilir.

Açıklama: Öğretmen öğrencilere hoşgörünün hâkim olduğu bir sınıf ortamı sağlamakla sorumludur. Sınıftaki karşılıklı iletişim, sevgi, saygı ve anlayışla hoşgörü değeri öğrenciler tarafından içselleştirilir. Her öğrencinin bir birey olduğu bilinciyle, sağlıklı bir benlik algısı geliştirmelerine rehberlik edilir.

Öğretmen, öğrencilerin dikkatini farklılıkların getirdiği güzelliklere çekecek yaşantılar planlamalıdır. Etrafındakileri dinlemenin ve anlamaya çalışmanın hoşgörünün ilk adımı olduğu sık sık vurgulanır. Öğrencilerin dinleme, hoşgörülü olma, olumlu çözüm üretme, anlayışlı olma ve saygı duyma gibi davranışlar kazanmalarına sınıftaki olumlu yaşantılarla katkı sağlanır.

Sınıfta çatışmalar çıktığında hoşgürsüzlüğün bir işareti olarak öğrencilere değer fark ettirilir. Öğrencilerin hoşgörülü davranışlarına da dikkat çekilerek olumlu davranışları pekiştirilir.

ETKİNLİK 2: “Birlikte gökkuşağı gibiyiz.”

Öğretmen “Hoşgörü” değerini yansıttığını düşündüğü fotoğrafları sınıfın bir köşesinde sergiler. Fotoğraflar öğrencilerle birlikte incelenir ve üzerine sohbet edilir.

Öğretmen, “Hoşgörü başkalarının düşüncelerine, görüntüsüne, sözlerine ve davranışlarına karşı anlayışlı olmaktır. İnsanları oldukları gibi kabul etmektir. Çünkü herkes eşsiz ve çok değerlidir.

Tüm insanlar birbirinden farklıdır ve aynı bir gökkuşağı gibi yan yana olduklarında çok güzeldirler.”, diyerek aşağıdaki soruları sorar.

- Gökkuşağı tek renk olsa nasıl olurdu?
 - Gökkuşağının iki rengi eksik olsa nasıl olurdu?
- Öğrenci yanıtları yorumsuz dinlenir.

“O zaman gökkuşağı bu kadar güzel olmazdı. İnsanlarda gökkuşağının renkleri gibi farklıdır ama gökkuşağının renkleri gibi birlikte güzeldirler.” denilerek hoşgörü değerine vurgu yapılır. Öğretmen hazırladığı görsellerle sohbeti

destekler. Farklı renkte, farklı dilleri konuşan tüm dünyadaki insanlarla birlikte büyük bir aile olduğumuz öğrencilere söylenir.

Öğretmen, “Ailemiz, arkadaşlarımız, gördüğümüz herkes bu ailenin bir parçası. Hepimiz bir aileyiz ve birbirimize karşı hoşgörülü olmalıyız.”, diyerek öğrencilerle sohbet eder. Öğrencilerin, duygu ve düşüncelerini dinler.

“Hepimiz farklı renklerde gökkuşağı gibiyiz.”, denilerek sanat merkezinde öğrencilerden gökkuşağının resmini çizmeleri istenir. Büyük kraft kâğıdına grup etkinliği olarak gökkuşağı çalışması da yapılabilir. Öğrencilerin yaptığı etkinlikler sınıfta sergilenir ve çalışmalar üzerine öğrencilerle sohbet edilir.

ETKİNLİK 3: “Başkalarını anlamak.”

Öğretmen; “Hoşgörü, insanların birbirine karşı anlayışlı olmasıdır, hoşgörü sevgi ve saygı gerektirir.” diyerek sohbeti başlatır.

- Başkalarını anlamak zor mudur?
- Başkalarını anlamak için ne yaparsın?
- Anlaşılmaq için ne yaparsın?

gibi soruların yanıtları öğrencilerle birlikte verilir. Yaşanan olaylardan örnekler verilerek aşağıdaki oyuna geçilir.

Öğrenciler sınıfta karışık halde dururlar. Öğretmen bir müzik açar ve öğrenciler müzik eşliğinde yürümeye başlar. Müzik durduğunda gözler kapatılır, öğrenciler gözlerini açtıklarında kiminle göz göze gelirse o arkadaşı ile eş olurlar. Öğretmen eş olan öğrencilerden kimin “bir”, kimin “iki” olacağına karar vermelerini ister.

Öğrencilere; “Birler bir süre boyunca istedikleri gibi yürüyecek, ikiler ise onları takip edecek ve yaptıkları her şeyi taklit edecekler.”, denir.

Adımlarının uzunluğu, hızı ve ritmi, yürüyüşleri, ellerini tutuş ve kollarını sallayış biçimlerine kadar ikiler birleri taklit eder. Birler nereye bakarsa, ikilerde oraya bakar, birler ne söylerse ikiler de onu söyler. Başka bir deyişle ikiler, birler gibi olmak için bir süre onları taklit ederler.

Sonra öğretmen,

- Birleri taklit ederken neler hissettin?

- Birler gibi olmaya çalışırken neler fark ettin?

gibi sorular sorarak öğrencilerin fark ettiği durumları dinler, not alır. Daha sonra roller değiştirilir, bu kez birler ikileri takip eder. Aynı süreç izlenir.

Bu oyun bir başkası gibi görünmenin ne tür bir şey olduğunu öğrencilerin keşfetmesi için etkilidir. Oyun öğrencilerin ilgilerine göre sürdürülür. Oyunun değerlendirmesi öğrencilerle birlikte yapılır.

ETKİNLİK 4: “Çocuklar, hoşgörülü olmayı öğretiyor.”

Bir zamanlar, çok çok uzaklarda iki ülke varmış. Birinci ülkenin ismi “ Beyazlar Ülkesi”, ikinci ülkenin ise “Siyahlar Ülkesi” imiş. Bu iki ülke birbirine çok yakınmış, o kadar yakınmış ki aralarından sadece bir ırmak geçiyormuş. Beyazlar ve siyahlar ülkesinin insanları hiç anlaşamazlar, sürekli tartışarlarmış. Her biri kendini diğerlerinden daha üstün görmüş. Beyazlar ülkesi ve siyah ülkesi arasında kimse barışı sağlayamamış. Aslında Beyazlar ve Siyahlar birbirlerini çok iyi tanımıyorlarmış. Arkadaş olmayı hiç denememişler. O kadar hoşgörüsüzlermiş ki, karşılaştıklarında birbirlerine selam bile vermiyorlarmış. Aileleri izin vermediği için bu iki ülkenin çocukları birbirleriyle hiç oynamazlarmış.

Günler böyle geçip giderken, Beyazlar ülkesinin ve Siyahlar ülkesinin çocukları ırmağın kıyısında buluşmaya karar vermişler. Önce tanışmışlar ve birlikte çok güzel oyunlar oynamışlar. Çok iyi anlaşmışlar. Çocuklar iyi olana daha yakınmış, çünkü kalpleri sevgi doluymuş. Çocuklar iki ülkenin insanların birbirine karşı hoşgörülü olmaları ve barış içinde yaşamaları için bir plan yapmışlar...

Öğretmen, hikâyeyi yarıda bırakır ve öğrencilerden hikâyeyi tamamlamalarını ister.

Öğrencilere,

- Çocuklar nasıl bir plan yapmış olabilirler?
- Planı uyguladıklarında bu iki ülke arasında barış olmuş mudur?
- Birbirlerine hoşgörülü davranmışlar mıdır?”

gibi sorular sorularak, öğrencilerin hikayeyi tamamlamalarına rehberlik edilir.

Hikâye tamamlandıktan sonra rol dağılımı yapılarak canlandırılabilir.

Hikâye öğrenciler tarafından resmedilebilir.

ETKİNLİK 5: “Hoşgörü köşesi hazırlıyoruz.”

“Hoşgörü” değeri ile ilgili öğretmen, aile katılım etkinliğine yer verir. Ailelere öğrencilerle birlikte yapılan “hoşgörü” değeri etkinliklerinden haberdar edilir ve hoşgörü ile ilgili bilgi notları gönderilir.

Ailelerden hoşgörü değerini yansıtan fotoğraflar, hoşgörü hikâyeleri ve kültürümüzün değerleri (Mevlana, Nasrettin Hoca, Yunus Emre vb.) ile ilgili kaynaklar istenir. Sınıfta öğrencilerle birlikte “Hoşgörü köşesi” hazırlanır.

Öğretmen ve öğrenciler, ailelerin ve diğer sınıfların katıldığı bir sunum hazırlayabilirler.

Hikâyeler sınıfta canlandırabilir, şarkılar söylenebilir, şarkılar dinlenebilir, hoşgörü sözleri söylenebilir, hoşgörü ile ilgili öğrencilerle birlikte yazılan şiirler okunabilir.

ETKİNLİK 6: “Hoşgörü şiirini öğreniyorum.”

Öğretmen, insanların birbirlerine nasıl davranmaları gerektiği üzerine sohbet başlatır. Öğrencilerin duygu ve düşüncelerini dinler, örnekler verir.

Öğrencilere, “İnsanları oldukları gibi sevmek ve kabul etmek hoşgörü gerektirir. Herkese karşı hoşgörülü olmalıyız. Çünkü herkes çok değerlidir ve benzeri yoktur.”, denir.

Hepimiz aynı olsaydık dünya nasıl olurdu?”, sorusu sorulur ve üzerine öğrencilerle konuşulur.

Öğrencilerin, insanlar arasındaki farklılıklarının güzelliğini fark ettirecek etkinliklere yer verilir.

Örneğin; Öğrenci yüzlerinin olduğu fotoğrafların çıktısı alınarak, fotoğraf ikiye bölünür. Fotoğraf parçaları karıştırılır. Yüzler yapboz gibi öğrenciler tarafından

eşleştirilmeye çalışılır. Öğrenciler yarım yüz fotoğraflarını farklı yüz fotoğrafları ile eşleştirir ve eş olan parçaları bulur. Tamamlanan yüz fotoğrafları sınıfta sergilenir ve öğrencilerle sohbet edilir.

Öğrencilere “Hoşgörü” ile ilgili şiir öğrenecekleri söylenir. Şiir öğrencilerle birlikte tekrar edilir ve hareketler eşliğinde söylenir.

HOŞGÖRÜ ŞİİRİ

Beni önemsemediğinde,

Beni görebilirsin.

Seni önemsemediğimde;

Seni görebilirim.

Anlayışlı olduğumuzda,

Sevgiyle baktığımızda,

Hoşgörüyle davrandığımızda,

Birlikte mutlu olabiliriz.

Her şeyi başarabiliriz.

Şiir farklı günlerde öğrencilere hatırlatılarak birlikte söylenir.

Sınıfta hoşgörünün ve hoşgörüsüzlüğün yaşandığı durumlarda şiir kullanılabilir.

Farklılıklarımız oyunlarla, etkinliklerle, sınıf içindeki deneyimlerle öğrencilere hissettirilir. Bedensel, duygusal ve düşünsel farklılıklara dikkat çekilerek öğrencilerin hoşgörü değerini içselleştirmelerine rehberlik edilir.

ETKİNLİK 7: “Kendime karşı hoşgörülüyüm.”

Açıklama: Öğrenciler birbirlerini gözlemleyerek, arkadaşları ile etkinliklere katılarak, oyunlara dâhil olarak ve yeni etkinlikleri deneyerek kendileri ile ilgili farkındalık oluştururlar. Öğrencilerin sınıf içinde deneyimledikleri olumlu yaşantılar onların olumlu benlik algısı geliştirmelerine katkı sağlar. Çocukların yetişkinlerle ve akranlarıyla kurdukları ilişkiler, benlik algısı gelişim durumlarını değerlendirebilmek için öğretmene yol göstericidir.

Öğretmen öğrencilerin iletişim becerilerini, oyun ve etkinlikler sırasındaki davranışlarını gözlemleyip kaydederek onların benlik algıları ile ilgili bilgi edinir. Öğrencilerin olumlu benlik algısı geliştirebilmeleri için beden farkındalığı, duygusal farkındalık ve düşünce farkındalığı oluşturmalarına rehber olunmalıdır. Öğretmen, öğrencileri tanımak için notlar almalı, etkinlikler ve yaşantılarla öğrencilerin olumlu benlik gelişimlerini desteklemelidir.

Çocuklar bedenleri ve duyguları arasında bağlantı kurmada zorlanırlar. Bu etkinlikle duyu ve beden ilişkisi somut hale getirilmeye çalışılır.

Öğretmen bir vücut haritası çizer ve sınıfta uygun bir yere asar. Güne başlama saatinde öğrencilerin dikkatini vücut haritasına çeker. Öğrencilerden vücut haritasını neden asmış olabileceği üzerine tahminlerde bulunmalarını ister.

Öğretmen, duygularımız hakkında kısa bir açıklama yaptıktan sonra öğrencilere,

- Üzgün olduğumuzda bedenimizde bir değişiklik olur mu?
- Üzgün olduğumuzda bunu bedenimizin neresinde hissederiz?
- Bu nasıl bir his?

gibi sorular sorularak öğrencilerin yanıtları alınır.

Öğrenciler bu duyguyu karın bölgesinde, boğaz bölgesinde, baş bölgesinde vb. gösterebilirler. Öğretmen öğrencilerin gösterdikleri vücut bölümlerine kırmızı küçük daireler yapıştırabilir. (Öğrenciler üzgün olduklarında bu duyguyu birbirinden farklı şekilde ifade edebilirler. Öğretmen konuya dikkat çeker ve her öğrencinin duyu ve düşüncelerini paylaşmasına fırsat verir).

Öğrencilere,

- Korktuğumuzda bedenimizde bir değişiklik olur mu?
- Korktuğumuzda bunu bedenimizin neresinde hissederiz?
- Bu nasıl bir his?

diye sorulur. Öğrencilerin korku duygusu üzerine sohbet edilir ve öğrenci yanıtlarına göre beden haritası birlikte işaretlenir.

- Mutlu olduğumuzda bedenimizde bir değişiklik olur mu?
- Mutluluğu bedenimizin neresinde hissederiz?
- Bu nasıl bir his?

Heyecanlı, öfkeli, şaşırma vb. duygular içinde bu çalışmalar yapılabilir.

Öğrencilere, “Bazen olumsuz duygular hissedebiliriz. Üzgün ya da öfkeli olabiliriz. Bedenimizde farklı hisler oluşabilir. Üzgün ya da öfkeli olduğumuzda davranışlarımızda değişebilir.” denilerek, aşağıdaki sorular sorulur.

- Üzgün olduğunuzda neler yaparsınız?
- Öfkeli olduğunuzda neler yaparsınız?
- Korktuğunuzda neler yaparsınız?

Öğrenci yanıtları yorum yapmadan dinlenir.

Öğretmen, “Hepimiz bazen üzgün ya da öfkeli olabiliriz. Bu gibi durumlarda kendimize karşı hoşgörülü davranabiliriz.”, diyerek öğrencilere, “Kendimize karşı nasıl hoşgörülü davranırsınız?” sorusunu sorar. Öğrenci yanıtlarını dinler.

Öğretmen kendinden bir hikâye anlatarak kendine karşı hoşgörülü olma durumunu öğrencilerin anlamlandırmalarını sağlar.

Öğretmen, öğrencilerin duygularını fark etmeyi öğrenmelerinde ve olumsuz duyguları ile baş etmeyi öğrenmelerinde rehber olmalıdır.

Öğrencilere, Olumsuz duygular hissettiğinizde önce,

- DUR (ne hissediyorum diye sor?, duygunu fark et).
- NEFES AL VE BEKLE (Doğru davranışı seç) denir, açıklamalar yapılır. Drama etkinliği ile çalışma desteklenir, süreç birlikte uygulanır.

Öğrencilerin duygularını fark etme ve olumlu davranışlarla duygularını ifade etme süreçlerine rehberlik edilir. Duygu farkındalığı ve olumlu/olumsuz duygularını ifade etme becerileri bu tarz etkinlik tekrarlarıyla öğrenciler tarafından içselleştirilir. Günlük yaşantılar öğrenme fırsatı olarak değerlendirilir.